

Ca-Nostra

* * * ANY TERCER, NÚM. 113 * * * SETMANARI POPULAR * * * INCA, 27 DE NOVEMBRE DE 1909 * * *

SOBRE L'UNIÓ DELS CATÓLICS

El nostre estimat confrare la *Gaceta de Mallorca*, contestant al President de la *Juventud Intregista de Palma*, nos convida a parlar sobre la seva idea de *unión de los católicos*, quan diu que voldria conèixer el parer dels integristes joves y vells de Mallorca, dels carlistes, dels alfonsins catòlics y dels catòlics no-alfonsins ni carlistes ni integristes.

Nosaltres entenem que a Espanya, gracies a Deu y encara que més o menys tarats, casi tots som catòlics. Y apesar de nostre catolicisme, estam certs de que la major part no entrarán en el projectat aplec per la *Gaceta*, uns per equivocació o per indiferencia davant els alts interesos religiosos, que no comprenen; altres per creure que desde'l seu partit y sense ingressar en la *unión* servirán millor aquests interesos y als altres de la societat.

Davant aquesta dificultat, cal que s'unesquen per un fi concret y sempre que les circumstancies ho aconsellin, tots aquells qui vulguen defensar políticament els interesos socials y religiosos, Així se va fer per tirar abaix el famós projecte de Lley de associacions en l'altra estepa lliberal, y aquest es el cas actual de la coalició de les dretes en la ciutat de Palma.

Discutir teories més o menys pures, quant l'edifici religiós y social reploma y necessita puntals, seria perdre'l temps. Es hora de decidirnos. Atanent a l'estat actual, tenim per més bons els medis d'inmediat resultat, que no'ls més purs si allarguen indefinitivament el triomf de la bona causa. A l'aplec, partit o coalició que té més probabilitats de sostenir l'edifici, que s'en va, a n-aquell devem ajudar. ¿Qui ho dupte, que l'unio de totes les dretes en nostra eterna aspiració?

LA CIENCIA EN L'ACCIO

Es una equivocació molt estesa la de que *acció social* vol dir no mes, que treballar per la regeneració económica ó material de las classes pobres ó per axò no veuen més que sa perspectiva massa *terrenal* de sindicats, cooperatives, economats, etz, y d'aquí vé que n'hi ha tants que *fortificontse* dins alló de "sercau primer el reyne de Deu. . .", no volen concedir beligerancia a les noves idees socials. Troben aquella acció massa de la terra y sostenen que no hi ha altra camp en que llavorá que el del cel.

Dic qu'es axò una equivocació (y no volem anomenarho ab altra paraula mes forta), perque la qüestió social qu'avuy es debat en el recor entre els creyents y l'ateisme no sols es una qüestió económica o d'interesos materials, es qualque cosa més, es una *qüestió de cultura*.

«El moviment social, ha dit el Dr. Piepez, que dins las nacions modernes comou les masses populars, presenta de cada vegada més marcat el carècter de moviment de cultura. «No's tracta ja sols de millorar la condició de la vida material del poble, ni de que tenga més o manco importancia en la vida social, ni de que l'hi concedesquen més, o manco representació o intervenció en la vida política, sino que, partint de més fondos fonaments, de que arribi a participar dels bens intellectuals y morals de la civilisació».

Y sa rahó es evident, de voler millorar les condicions econòmiques del poble, naix el perill de que tota l'acció quedi reduida a ferli una llimosna més o manco ben donada. Es, d'aquell nou aspecte del problema surt espontánea, integral, total, conscient, ilustrada la verdadera acció social, axò es, la que mira primer a l'esperit del poble, y en segon terme a n-el seu cos, com a consecuencia d'aquell.

No basta, es més, no consisteix l'acció social en los sindicats, cooperatives, etz. . . es precis antes que tot, ferse be carrec de l'estat actual de las necessitats totes del poble, un perfectíssim conexement de lo que vol, una orientació veritat, organizada, de tots a una, y no aquexa disgregació de forses é iniciatives que avuy presenciam y que fa que cadascú proclami com a gran remey per curar el mal social, el seu últim invent, no reparant qu'un altra ja fa temps l'ha abandonat per fracassat e inútil.

No hi ha remey, l'acció ha d'esser ilustrada, es precisa una ciencia de l'acció.

El P. Llovera s'en fa cárrec y en gran extensió d'aquexes lamentables equivocacions y en ma mestre descriu el fet actual de desorientació social que avuy sufren els catòlics, quant diu: «Es precis regonexer que, davant l'immensa importancia qu'ha adquirida avuy en dia l'idea democrática, els catòlics no han tret tot el partit que podrien d'aquella verdadera democracia regeneradora que brolla de l'Evangeli de Cristo y de l'istoria de l'Iglesia de tots els sigles.»

«Si, massa se son tancats a l'acció dins el camp etic-religiós o dins la protecció benéfica. Quant les multituts oprimides demanaven,

com a reconexement d'un dret sagrat, la part, que segons l'orde natural, y dir, li pertocava en los beneficis materials y morals de la civilisació, los oferien ab tó de protecció compasiva, una *llymosna*».

Si, ho havem de regonexe, som anats despitats, fora de corrent fins ara, y lo primer que mos toca per refer lo mal fet, es confesarho en tota sencillés.

B. J. C.

(Seguirá)

Faula

A la dolsa Regió que'is bons esperen per després d'eixa vida miserable, va trucar, fa mols anys, l'ànima pura d'un homo bó que'l mal no coneixia.
—¿D'ahont vens?—va dir sant Pere obrint la porta y esguardant fixament a l'ànima,
—De la Terra, Senyor, y aquí m'apropo cercant un reconet ahont hostetjarme.
—¿Ja n'ets coneixador?

—Jo bẽ m'ho penso.

—¿May has pecat?

—Potser, més ignoranthe.

—Y has sofert molt?

—Senyor, la meva vida,

ha estat una cadena d'infortunis.

—¿A Jesús has pregat a totes hores?

—Sempre, Senyor, y ab fé la més cristiana.

—Y en mitg de l'amargor de tantes penes

no has renegat del Deu que les envia?

—oh, no, Senyor, que en els moments més tristos

quan coneixia que'm mancaven forses

enlairant el meu cor enllá dels núvois

mercès a Deu pels meus delors donava.

—Si es com tu dius, tens dret a lo que cerques;

passa endevant y tria un lloch que't plagui

en els recons d'aquesta Santa Glòria

ahont tot es bell y tot complau als justos

que dintre d'ella han sigut admesos

Va passar temps, prò per etjar un dia

vegé San Pere a l'ànima que geya

en un rocó, plorosa, y acostanshi

li pregunta estranyat:—¿Que tens? ¿Que't passa?

Algun pecat potser vas ocultarne?

¿Algun gran crim te corca la conciencia?

—oh, noble Sant!

—Contesta.

—Es que m'anyero..

—¿T'anyores en el cel?

—No se que ferhi,

prò, ab tot, es cert,

—No vuy saberne d'altra,

y ahont has viscut que aixis me desprecies

l'encant del Paradís?

—¿Vinch de Mallòrcat?

† C. COCA VALMAJOR.

COSTURES Y PASTORELLS

A sa mestra Busque, vehinada meua, jo li admir sa paciència y manya per ensenyar in-antaria, entretenintla matíns y capvespre, cantant oracions y fent calceta ses nines, y repetint lletrés y els guarismes s'atlòtea. Ella la sab ferla callar seguent mans plegadetes, contra la naturalesa dels seus nirvis tèn-dres; lo cual suposa un dó especial propi d'una dona vey viuda y pobre que no té altre *vi-vendo* que fer costura. Y me fá llástima, per-que es nostro Ajuntament no pot tardá molt a ferli alsar *s'establiment* ab escusa de vetllar per s'higiene pública. Aquesta es la derrera mostra d'aquells *Col-legis d'ensenyansa elemental privada* aont fá xexanta y pico d'anys, mos inocularen, als fills de la modesta man-estralia, les primères nocions de cultura so-cial a forsa d'estirades d'oreya y de fermos beure am sa meteixa cadufa de la casa.

Cada vegada que'n pas per davant, com més vey torn, més me retur, mirant aquell trispol no gayre aixut, més baix que s'empe-dregat del carreró, aquelles cadiretes de bova espipellada, aquella *Purissimeta* de terra de Manacor que presideix desd'una reconera, trepitjant la serpent de cap romput y ab son mantell volant, (mesquina copia de les inma-culades originals dels artistes Muntaners, qu' encara's veuen p'els convents franciscans.)

Ara, fa poch temps, tot ha evolucionat; ses mares proletàries, que van a fe's jornals dins uns talessos, ja no acompanyen de remolc sa patulea, amb un tros de pam-b-oli o mo-niato, a sa costura. . .

Tenim la *Casa-Cuna* de sa Gerraría, ahont les monjes *paüles* se cuyden de guardar els infantons y de darlos sopetes, mentres sos pares menen un carro, ó trenquen pedra a tant es metro o fan altre feina.

Ara ja no hi ha cas de pagar tres doblés cada dissapte a la mestre Busque, perque ella s'ha amparada a la caritat de les *Conferències* mentres els seus fills casats y establits p' eis voltants de Palma, talvolta esperen, (morta sa costura) durla a ses *Hermanitas*,... pero, élls, no-perden funció del *Lirich*, ni dexen d'a-plaudir als beyerols que, dins tavernes y cas-sinos se descapdellen contra les religioses qui sostenen-dits benèfics hospitals...

*
**

—Però jo he perdut es quést, havia posat ma a ploma per dir just dos motets sobre cos-tures y sobre pastorells dant rahó de axí com eren y de la tradicional costum com encara se solen celebrar ses Festes de Nadal. Les pas-torelles. . . ¡quina diversió més innocent y casolana!...

Fá poch dies qu' unes mètres ecsamina-des me demanaven si los sabría alguns *pas-torells* bons per ses nines; jo los vaig contes-tar; psi...!, per infants, de poca edat hi ha els de *na Rebeca y na Sussana* (dues nines) y els *d'en Jafét*, (dos nins y una nina), pero jo no los pug aconsellar que los prenguen perque son autor es *amic meu*. Axò si, sé que los apro-vá es Vicari General en aquell temps.

Els *del Rey Heròdes* foren alguns tant es-

porgats per Mossen Joseph Rullan; pero p'els poblats ont se representen solen convertirlos en un *sainete* de xacota, profanant la seriedat del sant Misteri que s'hi representa.

Dels altres que conec, bastant en voga dins Mallorca, sols dec dir que'm semblen un enfi-lay de doys y d'impropiedats de casta grossa.

En recort uns en castellá que los repre-sentaven els *xiquets* del R. col·legi de S. Vi-cens Ferrer, a Valencia. Talvolta podríem adoptarlos.

Ara sé que a Palma s'en componen uns, y esper que agradarán, judicant per la bona eyma que los dicta.

Lo cert es que aquest gènero de literatura sacra-popular es un poch difícil y que ha de-generat fins a un punt que no es de dir.

¿Convendria allargar un poc més, entre les families cristianament morigerades aques-ta costum conservadora de ses nostres anti-gues y més respectables creencies?

Jo crec que encara que, indudablement, el modernisme que mos invadeix du camí d'a-rregussar tot lo qu'en diuen *antigualles*, nol-tros catòlics, d'ideas que may tornen velles, no hi hem de consentir.

Diumenge passat, en el *Cercle d'Obrers*, mos daren una conferencia fentmos veure que tenim dret a viure y a obrar a lo catòlic.

Es de dolre y planyer qu' els *Betlemets y Pastorells* se vagin sustituint per certes ex-hibicions pseudo-religioses de *cinematógrofo*.

No, a ses *mestretes Busques*, sinó a ses se-nyores *Directores* de Col·legis, los toca posar en escena uns bons *Pastorells*; y en les Esco-les d'atlotets s'hi haurien de muntar *Bethlems* artístics.

Axò seria es modo de commemorar, com cal a pobles cristians, la Nativitat del nostro Redentor.

No aniria mal si amb aquest tema hi pren-guessin part Mestres eclesiàstics.

B. FERRÀ.

LA PLANTA PRECIOSA

Dues atletes d'un meteix poblé, qu'estaven per criades dins ciutat, s'en anaren un any a festa y per estoviar doblers resolu-gueren fer el camí a peu y se colocalen el bolic de sa roba a demunt el cap per poder caminar sen-se embarassos.

Devers mitjan camí una d'elles va comen-sar a remugar diguent qu'estava causada y que no podia aguantar el pés del bolic; se queixava amargament de no haver anat en sa diligencia y tot era sospirar y planyersé. Sa companyera se reia d'ella y no s'aturava de ferli berbes.

—¿Com pot esser que pugues riure de bon cor?—digué sa qu'estava cansada.—Es teu bolic es per lo manco tant gros com es meu, hem caminat ses meteixes passes y tú no es-tás tan sana com jo; ¿es possible que no es-tigues cansada?

—Es que jo—respongué sa companyera— he posat dins es bolic una planta que fa que no me temi del seu pés; si n'haguesses posat dins es teu, no remugaries ni te queixaries tant.

—Jesús, y quina planta es aquesta? jo do-

naría de bonà gana tots els manegots que duc per tenirne una branca d'aquesta planta y aixís ageugeraría es meu bolic. Diguem ont ne puc trobar y com se diu.

—La planta preciosa que té'l poder de fer geuger aquest bolic y totes les altres càrregues qu'hem de soportar en aquesta vida, s'a-nomena *la paciència*.

Tant d'efecte li va fer a n-aquella atlota la llissó de la seua amiga, que va acalar el cap y no's torná queixar gens ni mica durant el camí y més tart, sempre que se li presentaren *bolics* mals de dur pensant ab la planta preciosa se li tornava geugera la càrrega.

J. F.

Præbe, fili mi, cor tuum mihi

Cada dia el Bon Jesús

truca a ta porta;

obrintli de bat a bat,

sa veu escolta:

—*La caseta del teu cor*

es patitona;

si vols allotjarmi a mi

la umplirás tota;

si hi allonjes algú més

me'n traus a fora.

Jacinto Verdguer.

El nou Oratori del Cementeri d'Inca

Expropiats un centenar de metros just part darrera el clòs de tombes y fosses del vell cementeri, (ja engrandit per un costat,) s'ha construït el nou edifici obrint el pas de front que serveix de pórtic o atri, cubert de volta, essent una pesa d'uns vint metres superficiales. Aquesta, alta cinch escalons sobre el nivell general, dona entrada al Oratori de planta quadrada, amb sos ánguls xaflantats que es també de volta, amb faxes per aresta. Sobre l'altar de pedra s'axeca una arcada escas-sana que descansa en dues columnes atogo-nals sencilles y qual frís mostra aquesta ins-cricció: *Senyor: teniu misericordia de les nos-tres ànimes*; fent directa referencia al Sant Crist qui ocupa el *nitxo-camarí* entre dues figures d'ànimes del purgatori.

Per pujar a dit camarí, bastant espayós, s'hi vá de cada banda passant per les sacri-sties.

Un rosetó de pedra-Santanyi, sobre dita arcada mostra en relleu el manograma de Crist am l'*alfa y omega*; y en l'enfront opo-sat, o sia fatxada principal, hi ha la claravoya que, amb les altres dues del camarí, de vi-dres morats donen llum moderada abasta-ment. La clau central mostra esculturat l'a-nyell reclinat sobre el llibre dels set sagells, dins aquesta filactèria: *Agnus Dei qui tollit peccata mundi*.

La porta d'ingrés es provehida de dos por-tellons reixats a fi de que, si no está uberta, els feels puguen resar desde fora vejent l'al-tar y el Sant Crist.

Els canalobres, missal y sacres, les creden-cies, banquetes y celaxera de la sacristia, tot es sortit de les soques dels ciprers, tallats dins

el mateix cementeri.

A la crúspide del timpan se veu el campanar qual campana diu *Joannes Alzina dicavit. 1909.*

Corona l'arcada anterior l'escut de la ciutat d'Inca. A cada costat de l'atri s'ha ficat una làpida commemorativa que diuen axí:

« † L'Amo'n Joan Alzina y la Madona Margalida Llinás alsaren aquest oratori en sufragi de les ànimes dels seus antepassats y dels vesins d'Inca, les despulles dels quals descansen dins aquest cementeri.—Al cel sien—Amen.»

« † Dia 20 de Novembre De MCMIX, fou benèhít essent bisbe de Mallorca l'Exm. y Rvm. Sr. D. Pere J. Campins; batle d'Inca l'honorable Amo'n Joan Alzina, y Rector Mossen Bernadí Font Pre.

Sia per memoria.

L'antich oratori s'habilita per sala dels que vagin a vetlar cadàvers, provit d'una foganya o xemenea.

Agrahit pot estar el poble d'Inca al seu Benefactor qui li deixa una tan util y cristiana millora. Nolros pregam a Deu que a ell y a sa bona esposa los ho deix disfrutar en salut molts anys.

Després de l'anterior descripció que ha tengut la amabilitat de fermos el mateix Arquitecto qui ha dirigides les obres, nostre estimat amic, D. Bartomeu Ferrá, poc hi podem afegir nosaltres que no sia fer constar que'l conjunt del nou oratori resulta monumental, que forma un concepte armònic, per la seua severitat y sencilla sobrietat, en lo restant del cementeri, meresquent l'autor del plá nostra sencera felicitació.

Conforme havíem anunciat diumenge tengué lloc sa bendició solemne, cantantse les lletanies majors, el miserere y altres salms segons la fórmula del Missal Romá.

Apredinaren l'Oratori l'Amo'n Juan y sa Madona enmitx de la satisfacció de tots.

Mentres se cantava el Te-Deum, la campana de la nova iglesieta repicava en sò festiu a dins el camp de la mort.

Després Mossen Francesc Rayó fé un sermó molt oportú, dient qu'aquell oratori a n-el cementeri d'Inca, aont s'hi celebrarà d'avuy envant el sacrifici de la missa, era una protesta permanent contra la secularisació de cementeris que vol decantar la Creu y l'intervenció de l'Iglesia d'aquest lloc sagrat; y l'alabá ferm aquella obra altament cristiana que acabava de realisar una familia inquera, per pura devoció, puis li constava que no volia descobrir de cap manera el seu nom.

Assistí al acte la corporació Municipal, moltes persones distingides y un inmens concurs. Cantat el darrer responsori pels difunts de la piedosa familia qui ha feta tant important millora, la processó s'en torná a la Parroquia, quedant moltíssimes persones per veure d'aprop el nou Oratori y adorar l'imatge del Sant Crist a son ninxo.

De nostra part, també volem donar l'anho-

rabona a l'Amo'n Joan Alzina y la seua piadosa Madona qu'han aumentat els monuments religiosos d'aquesta ciutat ab una nova iglesieta, y per ella, tendrá, segurament, eterna gratitud d'aquesta cristiandat.

UNES CARTES...

Avuy mateix s'han presentat a nostra impremta dos subjectes que no hem conegut per no esser caràcters d'Inca, dientnos si volíem tayar en la nostra guillotina unes cartes que duyen, unes d'un vent y les altres de s'altra.

—Posaules així com volem que les tayem—hem dit nosaltres, pensant que les volíem xapades per fer alguna rifa.

Quant les hem posades a la guillotina mos han abvertit que sols les volien una micoya escapsades que apenes se percebés. De pronta mos ha vengut un pensament... y... hem sospitat... ¿Per què podien esser aquelles cartes noves escapsades una micoya? Y dirigintnos a n-els esters los hem dit que la nostra guillotina era xereca y que escaparia, que vessen a una altra part que tenguessen la maquina millor.

¿Per què podien servir aquelles cartes?... ¡Ah jugadors bábols, de quina manera vos hi duen! No es la sort que sempre favoreu qui als jugadors d'ofici, sinó les mangarrufes que vos fan.

Policia, alerta, alerta!

Noves d'Inca

La festa patronal del Circol d'obrers catòlics d'Inca celebrada diumenge passat fonc animada y hermosa.

La missa d'en Perossi fonc bellament interpretada.

El Pare Cerdá, fé l'apologia y l'història del treball precisant el valor que li han donat les gents segons les distintes èpoques del món, quedant ennoblit a l'era cristiana, després de haverlo santificat ab ses suors la Sagrada Familia. Analisá les societats modernes, fent veure la diferencia de resultats que hi ha de les laiques a les catòliques. Fonc una oratoria de les que tothom ne queda entusiasmat.

La vetllada a la casa social no fonc manco atractiva. La conferencia del esmentat Pare, versá sobre la solidaritat ilimitada de les caxes rurals sistema Raiffessen. Demostrá ab moltitud de proves y exemples que no s'esporen a grosses pèrdues els seus socis y que tal solidaritat sols es de nom, duguent el convenciment a los més perucs y reftaris a l'organisme de dites caxes.

Recitaren un dialecte sobre l'importancia y la educació que se dona a la societat catòlica, els joves socis en Joseph Oliver y en Jaume Estrany. Agradá ferm.

L'Amo'n Joan Estrany llegí un bell treball titulat «Llibertat»

«El seté no robarás» fonc llegit en molta gracia per l'Amo'n Marián. Va esser la nota cómica.

D. Antoni Gelabert, Mestre de Seuva, llegí algunes de les seues poesies essent cele-

brada ferm la titulada «Primavera» que li acaben de premiar a n-els Jochs-Florals celebrats a Girona dia primer de Novembre, ab un objecte d'art.

Se cantaren tres números de música hermosament galetjats.

El Sr. Rector, Mossen Bernadí Font, que presidia l'acte ab les autoritats, Judicial y Civil, fé el resum ab un agradós parlament.

Els aplausos foren molta molts y la concurrencia numerosa.

—Aquests dies hem tengut la satisfacció de saludar l'intelligent Germá Hilari, Superior dels Germans de les Escoles Cristianes d'aquesta ciutat, qu'ha passat quatre messos a Brusseles (Bélgica) assistint a les conferencies que té tots els anys la Congregació, per el perfeccionament de l'ensenyansa a ne que está dedicada.

Benvengut sia nostre estimat amic religiós.

—Durant aquesta setmana, el P. Caldentey, Ligorí, ha donat els sants exercicis a la Congregació de filles de Maria a la iglesia de Sant Domingo, veentse molt concorreguts tots els actes piedosos y plàtiques doctrinals que los ha dirigit ab molt de zel l'esmentat Pare.

Demá, a la Parroquia, es celebrarà la festa pastoral de les Filles, dedicada a Sant Joseph, Sant Lluís y Santa Teresa de Jesús.

—Avuy haurá arribat de Barcelona el R. P. Francesc de Barbens caputxí que vé a predicar la novena de la Puríssima a nostra Parroquia, que comensará demá de capvespre, seguint els altres dies entrada de nit.

Atenent a les qualitats oratories y fondos conexements del cultíssim caputxí, es d'esperar que acudirá molta gent aprofitarse dels seus sermons.

BOLLETÍ COMERCIAL

Preus que retgiren dijous passat a n-el mercat d'aquesta ciutat:

		Pessetes:
Bessó.	el quintá de 00'00 a	98'00
Blat.	la cortera de 00'00 a	19'00
Xeixa	id. de 00'00 a	19'50
Ordi.	id. de 00'00 a	10,50
Ordi foraster.	id.	a 09'50
Sivada.	id.	a 08'50
Ídem forastera	id.	a 07'50
Faves cuióres.	id.	a 20'00
Ídem ordinaries.	id.	a 18'00
Ídem pel bestia.	id.	a 17'50
Blat de les Indies	id.	a 16'00
Monjetes de confit	id.	a 37'00
Ídem blanques.	id.	a 00'00
Porcs grassos	s'arrova de 10'00 a	11'00
Figues seques	el quintá de 11'00 a	16'00
Safrá	s'unsa de 00'00 a	03'00
Ous	dotzena 00'00 a	01'20

CORRESPONDENCIA

J. T. M.—Rebuda la seua poesia. Gracies.

J. R. de S.—També lo seu treball. Mil mercès.

L. L.—El seu treball es hermós, nos agrada y no hi ha necessitat qu'en fassi altra.

J. C.—Rebuda carta, contestarem favorable. Lo seu original no mos hi ha cabut, lo guardam per l'altra nombre.

NOTA.—Suplicam a totes les persones que nos honren en les seues composicions que procurin fer sa lletra clara, sino volen esporsarse que sos treballs sortint ab incorreccions.

AQUEST SETMANARI SE PUBLICA AB CENSURA ECLESIASTICA.

Cultura Popular

SOBRE L'ESPERANTO

L'Esperanto es obra del insigne metje Varsoviá Dr. Zamenhof, el cual nasqué en un petit poble de Russia quins habitants tots estaven en continúes lluytes lo que preocupava moltíssim al sabi doctor, qui cregué que la causa d'elles era sols la diferencia de llengües qu'en aquell poblet reynava.

Per aixó entengué de gran necessitat la creació d'una llengüa comú pera borrar totes les diferencies humanes, y aixis després de llarg estudi que practicá sobre totes les llengües, resolgué que per l'objecte que's proposava no podia servir cap llengua morta, per exemple la llatina, com tampoc cap llengua viva, per exemple la francesa.

Lo que s'imposava, doncs, era una llengua neutral, que al ensemps que fos fácil pera parlarla els habitants de tots los països, ne feris la susceptibilitat de cap nació.

Y després d'algún temps el Dr. Zamenhof ja l'havia creada poguentse dir qu'existia ja en teoria en l'any 1878, perque, molt sabiament son inventor no l'havia volgut encare donar a coneixer.

Durant vuyt anys, ell sol practicá la llengua Esperanto, com axís pot llegirse en el llibre «Esperanto prozajoj» que conté unes cartes del Dr. Zamenhof, ab quines aquest explica del modo com construí el seu idioma internacional auxiliar.

En l'any 1887, se varen publicar els primers llibres esperantistes.

L'Esperanto matá el Volapük, llengua difícil y gens agradable, com aixís ho regoneixen els mateixos volapükistes, lo que feu qu'el Dr. Zamenhof hagués de batallar previament en gran manera pera l'implantació del seu idioma doncs davant del fràcás del Volapük tothóm es mirava ab prejudicis l'Esperanto.

Afortunadament, aquets prejudicis avuy han desaparegut y cada dia s'extén més el coneixement de aquesta llengua.

L'Esperanto es sumament fácil d'aprendre doncs tot éll es composita de poques regles generals senes cap excepció,

Te sols un article: el definit determinat, invariable per tots els genres, nombres y casos.

El verb no cambia ni pera les persones ni pera els nombres; els seus temps sols se distingeixen per les terminacions.

Lo que dona gran facilitat al Esperanto es que ab una sola arrel poden formarsa multitud de paraules, mitjansant la colocació al davant o al derera d'ella, d'uns mots, denominats *afixes*, que quant se posen al davant reben el nom de *prefixes* y quant se posen al derera reben el nom de *suffixes*.

Mitjansant aquets mots, la llengua Esperanto es fa riquíssima, poguentse dir que's la més rica del mon.

S'ha de tenir en compte també que dins l'Esperanto hi tenen cabuda totes aquelles paraules que son de si ja internacionals com *fónografo*, *fotografía*, excétre, que contribueixen a augmentar aquella facilitat.

L'Esperanto a sigut combatut, perque alguns han cregut qu'ab ell volia ferse desaparèixer les llengües naturals lo qu'es un absurd ja qu'el Esperanto es persegueix l'implantació d'una llengua que serveixi pera relacionarse ab els homes dels mes apartats països, al costat de les llengües naturals, convivint ab aquestes.

Avuy ja pot dirse que l'Esperanto ha triomfat, doncs que s'conten a mils els homes que'l parlen, sona centenars les revistes ab qu'aquesta llengua es publiquen y per totes les ciutats y pobles existeixen grupos que's dediquen a son estudi y propagació....

C. B. T.

Del Beluart de Sitges.»

LLIBRERÍA "LA BONA CAUSA,"

CARRER DE MALLORCA, 1, INCA

LLIBRES QUE S'HI TROBEN VENALS.

ALMANAC de la Familia Cristiana pera l'any 1910.	1'00
ALMANAC Bailly-Bailliere de l'any 1910.	1'50
LEGISLACIÓ DE DRET VIGENT. La colecció forma 33 tomes contenguent cada un, una o varies Lleys y reglaments de les mateixes. Enquadernació en cartó. El tom.	1'00
Idem. Enquadernació en tela.	1'50
NOCIONS de Higiene práctica per Anguera de Sojo.	1'50
LA MORAL DEL JOVEN per Blanc y Bonet.	4'25
MAPA de Melilla y lloc de les operacions de la guerra.	0'50
VIDA de la Venerable Sor Clara Andreu	4'50
LA SAGRADA EUCHARISTIA per Mossén Mir.	1'50
REDUCCIÓ de Kilos a arroves.	0'25
REDUCCIÓ de Kilos a lliures.	0'35
CUINA Mallorquina	1'00
ECZERCICIS d'un bon cristiá.	0'20
CRÓNICA de la Guerra de África per subscripció. El cuadern.	0'25

L'ENGINYÓS HIDALGO

Don Quixote de la Mancha

compost per MIQUEL DE CERVANTES
SAAVEDRA

y traduit en mallorquí la primera vegada per
N'ILDEFONSO RULLAN, PREVERE

S'ha posat en venta el primer y segon tom
de que costa aquesta òbra, a n-el preu de
TRES pessetes, enquadernat en rústica, y a
CINC enquadernat amb tapes de lujo.

S'en venen a nostra Administració.

ALMACENES SAN JOSÉ DE Ignacio Figuerola

BRONDO 7-9-11 ESQUINA-BORNE
LENCERÍA, LANERÍA, GÉNERO DE
PUNTO, BISUTERÍA, NOVEDADES
SASTRERÍA Y CAMISERÍA,
LA CASA MEJOR SURTIDA.
LA MÁS BARATA.

PRECIO FIJO

DEL
IMPERIO DE MARRUECOS
(MOGREB=EL=HKSÁ)

trazado á la vista de los datos más recientes
por el Comandante de Ingenieros

D. BENITO CHIAS Y CARBÓ
ESCALA DE 1:3.000.000
BARCELONA

Editado por la casa de D. Alberto Martín.
Se vende en esta Administración.

RESTAURNAT DE LLUCH

Menú que será servit durant l'any jubilar.

PRIMERA CLASSE

2 sopes, 3 plats, dolç, fruita, pá y ví. pess. 4'00

SEGONA CLASSE

1 Sopa 2 plats, fruita, pá y ví pess. 2'500

TERCERA CLASSE

1 Sopa, 2 plats, fruita, pá y ví pess. 1'00

Café, llet, xicolati, licors, etz.

Además, servici a la carta.

CA-NOSTRA

SATMANARI POPULAR.

Preu de subscripció

Un trimestre, una pesseta per tot Espanya
y doble a l'extranger.

Els obrers que nos ho demànin tendrán
la subscripció per 20 céntims mensuals, 2'40
l'any.

Desitjosa aquesta Administració d'escampar
la bona lectura y que nostre setmanari
estiga a l'alcans de totes les bosses, d'avuy
avant, per 50 céntims mensuals servirem 5
exemplars d'un meteix número, de manera
que repartintse entre si els números cinc per-
sones d'un meteix lloc, los vendrá a costar
10 centims mensuals.

Redacció, administració e imprenta: carrer
de Mallorca, 1, Inca.